

Handläggare
Reza Tehrani
Telefon: 08-508 28 972**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2021-04-27, p. 19

Avrapportering av Energi- och klimatrådgivningens arbete i Stockholms stad och regionalt 2020

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens avrapportering

Anna Hadenius
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljöförvaltningen bedriver energi- och klimatrådgivning med finansiering från Energimyndigheten. De årliga medlen uppgick mellan 2018-2020 till 2 000 000 kronor per år. Lokalt har Energi- och klimatrådgivningen främst riktats till bostadsrättsföreningar och privatpersoner men även små- och medelstora företag har fått rådgivning. Av bidraget till Stockholm har ca 320 000 kronor per år använts till det regionala samarbetet med gemensam webbplats, telefon- och mailrådgivning samt gemensamma projekt.

Bland bostadsrättsföreningar finns ett stort antal byggnader med hög energianvändning och även vissa, om än i minskande omfattning, som använder fossil olja för uppvärmning. Bostadsrättsföreningar saknar i regel kompetens kring byggnadernas energianvändning och rådgivningsbehovet är stort. I Stockholm utgör bostadsrättsföreningar ca 50 procent av flerfamiljsbostäderna. Energimyndighetens tak för bidrag till rådgivningen medför att Stockholm får knappt 25 procent av det bidrag som målgruppens behov motsvarar. Göteborg, Malmö och Uppsala är andra städer som uppnår bidragstaket. Förvaltningen för diskussioner med dessa städer om att gemensamt uppvakta Energimyndigheten inför nästa programperiod i syfte att justera bidragen så att de bättre motsvarar behoven.

Bakgrund

Genom Energimyndigheten kan kommuner söka ekonomiska medel för att bedriva energi- och klimatrådgivning. Från och med 2017 fördelas medlen utifrån storleken på målgrupperna hushåll, små- och medelstora företag samt organisationer. Energimyndigheten har dock satt ett tak för kommunernas bidrag på 2 000 000 kronor. Enligt denna fördelningsprincip och med tak för bidraget får Stockholms stad det maximala beloppet på 2 000 000 kronor per år. Utan tak för maximalt bidrag skulle bidraget uppgå till 8 330 000 kronor enligt principen om bidragsnivå per målgrupp, d.v.s. det verkliga bidragsbehovet.

För rådgivningen har Energimyndigheten som krav att bidragstagare genomför insatsprojekt inom områdena energianvändning i byggnader och hållbara transporter. Det lokala arbetet inom dessa områden i Stockholm 2020 redovisas under rubriken Förvaltningens synpunkter och förslag.

I Stockholmsregionen finns även ett samarbete mellan energi- och klimatrådgivningen i 26 kommuner. Det regionala samarbetet styrs av ett samverkansavtal för perioden år 2018 t.o.m. år 2021. I och med avtalet finns en styrgrupp för verksamheten där staden representeras av miljöförvaltningen.

Det regionala samarbetet finansierats genom att varje deltagande kommun avsätter en del av bidraget från Energimyndigheten. Stockholms stad betalade 2020 ca 320 000 kronor till det gemensamma arbetet vilket motsvarar 16 procent av stadens bidrag från Energimyndigheten.

Den operativa verksamheten består av att driva gemensamma projekt, en gemensam telefon- och mailrådgivning samt drift och underhåll av rådgivningens hemsida, energiradgivningen.se. Stockholms stad har en heltidstjänst som arbetar med och finansieras av samarbetet.

I detta tjänsteutlåtande avrapporteras det lokala energi- och klimatrådgivningsarbetet i Stockholms stad. Även det regionala samarbetets resultat avrapporteras i detta tjänsteutlåtande, se bilaga 1.

Såväl det lokala- som det regionala energi- och klimatrådgivningsarbetet för år 2020 har avrapporterats till Energimyndigheten i egenskap av finansiär.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Energi- och klimatrådgivningen är en viktig del i stadens energiarbete för att nå de målgrupper som staden själv inte har rådighet över. Genom den opartiska och kostnadsfria rådgivningen kan privatpersoner, företag och organisationer som inte är knutna till Stockholms stad få tips och råd på hur deras energianvändning kan reduceras och samtidigt minska sin klimatpåverkan.

Med medlen från Energimyndigheten finansieras två heltidstjänster, vilket idag är fördelat på tre personer. Nedan beskrivs verksamheten 2020 i stora drag.

Energirådgivning per telefon och mejl

Totalt har ca 375 stockholmare sökt och fått svar på specifika energi- och klimatfrågor via telefon och mejl.

Energirådgivningsbesök till bostadsrättsföreningar och mindre företag

Bostadsrättsföreningar, mindre fastighetsbolag och företag erbjuds rådgivningsbesök där de får opartisk och kostnadsfri rådgivning kring hur de kan minska sin energiförbrukning och på så sätt minska deras klimatpåverkan. Rådgivningen tar ungefär en timme ute på plats hos fastighetsägaren. Besöket inleds med att fastighetsägaren får berätta om byggnaden och sedan genomförs en rundvandring i fastigheten för att hitta eventuella energitjuvar. Rådgivningen omfattar bland annat byggnadens klimatskal (tak, väggar, grund, fönster och portar), uppvärmningssystem, ventilationssystem, fastighetsel (tvättstuga, trapphusbelysning m.m.). Besöket resulterar i en rapport där vi lämnar förslag på energisparåtgärder, en energioptimeringsplan för åtgärder som är paketerade och prioriterade efter besparingseffekt, lönsamhet, teknisk livslängd och enkla/komplexa arbetsinsatser. I rådgivningsrapporten simuleras även energiklassen innan och efter genomförande av åtgärds paketet.

Antal rådgivningsbesök 2020	
Platsbesök hos BRF:er	69 st
-varav digital energirådgivning	24 st
Platsbesök hos fastighetsbolag	4 st

Platsbesök hos företag	2 st
Totalt antal platsbesök	75 st

Som framgår av tabellen ovan har ett antal digitala rådgivningar genomförts p.g.a. Covid-19. Det har varit möjligt genom att den lokala rådgivningen i Stockholm har utvecklat ett digitalt verktyg för ändamålet. Verktiget har rönt stort intresse hos rådgivare i övriga landet. Rådgivningen i Stockholm har delat verktiget med rådgivare i andra städer och utbildat dem i verktigets användning.

Rådgivningen har ett nära samarbete med förvaltningens fastighetsägartillsyn. I samband med tillsynsbesök informerar miljöinspektörerna om möjligheten till gratis energirådgivning. Merparten av rådgivningsförfrågningarna från bostadsrättsföreningar och mindre fastighetsägare genereras genom tillsynsverksamheten.

Rådgivningen har genomfört en utvärderingsenkät som skickades till bostadsrättsföreningar och fastighetsbolag som hade fått energirådgivning. 93 procent angav att besöket kändes meningsfullt, 86 procent angav att besöket gav dem ny kunskap och 93 procent angav att de fått förslag på energieffektiviserande åtgärder som kändes relevanta för deras fastighet.

Ett annat mått på kvalitén i förvaltningens rådgivningsverksamhet är att en av förvaltningens rådgivare utsågs till *Årets Energirådgivare 2020* av föreningen EnergiRådgivarna bl.a. för att han utvecklat det digitala rådgivningsverktiget.

Trots god kvalitet i rådgivningen genomförs relativt få åtgärder för att optimera byggnadernas energianvändning. Förvaltningen har tidigare initierat projektet Målstyrd energiförvaltning, avrapporterat på nämndens sammanträde 2020-04-21. I projektet utvecklades och testades en avtalsmodell för att underlätta för bostadsrättsföreningar att teckna avtal med energitjänsteföretag. Rådgivningen deltar nu i ett fortsättningsprojekt där avtalsmodellen vidareutvecklats, energitjänsteföretag kan ackrediteras och där utbildningsmaterial tas fram både för bostadsrättsföreningar och för rådgivare i deras rådgivningsverksamhet. Deltagande i projektet godkändes på nämndens sammanträde 2021-02-16. Förvaltningen ser projektet som ett viktigt steg för att underlätta för bostadsrättsföreningar att genomföra kostnadseffektiva energibesparingsåtgärder efter att de har fått en första rådgivning.

Med resultat från projektet kommer rådgivningen att få betydligt bättre verktyg för att förstärka och fördjupa sitt rådgivningsarbete så att energioptimeringsåtgärder genomförs. En fördjupad rådgivning kräver dock något större rådgivningsinsatser i det enskilda fallet. Förvaltningen anser därför att det är viktigt att Energimyndigheten ser över begränsningarna i bidragets storlek så att bidraget motsvarar målgruppens behov.

Informationsprojekt

Nedan beskrivs de viktigaste aktiviteterna under 2020.

Två insatsprojekt som genomförts inom området hållbara transporter är *Cykelvänligast* och *Utan bilen dealen/Testcyklist 2020*. Båda dessa projekt har delfinansierats av den Europeiska Regionala Utvecklingsfonden via Tillväxtverket.

Cykelvänligast

Projektet *Cykelvänligast* är en utveckling av konceptet *Cykelvänlig arbetsplats* som genomförts i flera kommuner/regioner i landet. På miljöförvaltningen drivs det i ett samarbete mellan Klimatsmarta Stockholmare och Energi- och klimatrådgivningen. Projektet syftar till att inspirera kommunens företag att skapa goda förutsättningar för cykelpendling och cykling i tjänsten. Projektet har bland annat tagit fram en hemsida, cykelvanligast.se, samt rekrytering av företag. Under 2020 har projektet fortsatt drivas och utvecklas. En informationsbroschyr har färdigställts, fyra informationsfilmer om cykelvänliga företag har tagits fram och en vidareutveckling av nya funktioner på hemsidan har gjorts. Utöver det har projektet under året medverkat och berättat om *cykelvänligast* på fyra webinarier där minst 50 personer deltagit på vardera webinarie. Dessutom har projektet anordnat ett webinarie om hur och varför företag bör skapa en *cykelvänligare arbetsplats*. Under webinariet utsågs även årets *cykelvänligaste företag*, årets *cykelidé* och årets *nykomling*. Totalt 54 personer deltog på webinariet. I slutet av 2020 hade Stockholms stad totalt 29 medlemmar av totalt 60 medlemmar i regionen.

Utan bilen-dealen/Testcyklist 2020

Energi- och klimatrådgivningen deltog under 2020 i projektet *Utan bilen-dealen* 25 hushåll (fem i Stockholm) från 15 kommuner rekryterades för att prova på att under tre månader leva utan egen bil och agera ambassadörer för alternativa resesätt. Syftet med projektet är att sprida goda exempel och inspirera andra hushåll i regionen att göra fler resor med andra färdmedel än den egna bilen. På grund av Covid-19 skjuts projektet upp till hösten 2021

(kommuner kan inte uppmuntra resor i kollektivtrafik under pågående pandemi). De rekryterade familjerna i Stockholm fick däremot prova på el- och lastcykel under hösten 2020 och agera ambassadörer för cykling. Projektet kallades Testcyklist 2020.

Utan egen bil

Ett tredje insatsprojekt inom hållbara transporter är *Utan egen bil* har genomförts i samarbete med Miljöbilar i Stockholm. Projektet har haft som syfte att inspirera Stockholmare till att använda alternativ till egen bil. Projektet har tagit fram en hemsida, utanegenbil.se, med bland annat:

- en översikt av vilka olika typer av bil- och cykeldelningsmöjligheter som finns idag i Stockholm (stationära fordonspooler, friflytande, privat delning, kollektiv leasing)
- inspirerande exempel/stories – t.ex. intervjuer med privatpersoner och BRF:er som använder/har bilpool
- information och tips till bostadsrättsföreningar om att fixa i ordning sitt cykelrum, fixa bilpool eller cykelpool eller hyra ut en parkeringsplats till ett bilpoolsföretag

Webbplatsen hade vid utgången av 2020 haft 27 700 besökare.

Två bostadsrättsföreningar har även fått låna en cykelpool under ett år, med syftet att skapa och sprida erfarenheter kring cykelpooler i bostadsrättsföreningar.

Projektet delfinansierades av EU-projektet ECCENTRIC som avslutats och avrapporterades vid miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde 2021-03-09.

Evenemang

Energi- och klimatrådgivningen har även deltagit på webinarium, och en fastighetsmessa för att marknadsföra verksamheten och sprida information om våra pågående projekt. Framförallt har vi deltagit på evenemang kopplat till hållbara transporter. Totalt har vi genom dessa utåtriktade aktiviteter haft kontakt med ca 2800 personer.

Bilagor

1. Verksamhetsrapport EKR Regionalt 2020